

22. Piknik Naukowy Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik

Porady, dobre praktyki.

Spis treści

Na wstępie	3
Na każdym etapie – przygotowanie i dzień Pikniku	3
Etap planowania – uwagi ogólne	3
Etap planowania – typy aktywności.....	4
Etap realizacji – w dzień Pikniku	5

Na wstępie

- **Warunki i kryteria:** Zapoznaj się z kryteriami oceny zgłoszeń oraz warunkami, w jakich odbywa się Piknik (tłumy, plener, zmienne warunki pogodowe, czas pracy, ograniczenie miejsca etc.).
- **Dlaczego i po co:** Odpowiedz sobie na pytania, co i po co chcesz zaprezentować na Pikniku oraz co sprawi, że Twoje stanowisko będzie wyjątkowe.
- **Temat przewodni:** Zastanów się, czy i jak możesz nawiązać treścią i formami prezentacji do tematu przewodniego. Nie rób tego na siłę. Ciekawe pomysły spoza tematu też mogą być wysoko ocenione.

Na każdym etapie – przygotowanie i dzień Pikniku

- **Bądź wiarygodny:** Opowiedz o swojej pasji. Pamiętaj, że nikt nie uzna prezentowanych treści za ciekawe, jeśli sam nie jesteś o tym przekonany. Prezentując swoją pracę, pokazuj emocje z nią związane. W ten sposób budujesz osobistą relację ze zwiedzającymi, pokazujesz im „ludzką” stronę badań naukowych i swojego zawodu.
- **Mów przystępnie:** Pamiętaj, by zaprezentować swoje badania w sposób zrozumiały dla laika. Pamiętaj jednak, że dorosły laik to nie dziecko, nie trywializuj przekazu, nie używaj dzieciennego języka.
- **Bądź prawdziwy:** Twoja codzienna praca badawcza jest owiana aurą tajemnicy dla większości osób odwiedzających Piknik. Zamiast przygotowywać „szkolne” doświadczenia, raczej przynieś urządzenie, z którego korzystasz na co dzień i o nim opowiedz, pokaż materiały i metody poszukiwania odpowiedzi na pytania badawcze.
- **Wyjaśniaj:** Nie zamieniaj swojego namiotu w pokaz magicznych sztuczek. Nauka tak nie działa. Każde prezentowane doświadczenie powinno być uzupełnione przystępnym wyjaśnieniem mechanizmów, jakie za nim stoją.

Etap planowania – uwagi ogólne

- **Zrób coś nowego:** Staraj się unikać powtarzania doświadczeń i treści z poprzednich edycji Pikniku. Niech doświadczenia lub atrakcyjne „rekwizyty” będą punktem wyjścia do tego, o czym chcesz powiedzieć, czyli o swojej pracy badawczej.
- **Grupa docelowa:** Planując aktywności, pamiętaj, że nie musisz zadowolić wszystkich, warto świadomie zdecydować, kto jest Twoją grupą docelową.
- **Nie chodzi o liczbę:** Lepiej przygotować kilka (2-3) dobrze przemyślane elementy niż dużo byle jakich. Najatrakcyjniejsze aktywności warto multiplikować. To zwiększa liczbę osób, które doświadczyły Twojego warsztatu pracy.

- **Obserwatorzy:** Dobieraj pokazy czy aktywności tak, by były atrakcyjne nawet dla obserwatorów (czasem wokół namiotu zbiera się duża grupa osób). Niech aktywności będą krótkie – bardzo dużo osób chce zobaczyć jak najwięcej namiotów, więc często są w rozterce, czy warto spędzić dużo czasu przy jednym, nawet bardzo ciekawym, stanowisku.
- **Plan awaryjny:** Przygotuj plan B – czasem element wyposażenia może się zepsuć, materiały wyczerpać. Wtedy warto sięgnąć do rezerw.

Etap planowania – typy aktywności

- **Plakat:** Nie rób sesji plakatowych takich jak na konferencjach naukowych. Jeśli używasz plakatu, niech będzie na nim jak najmniej tekstu, a jak najwięcej grafiki. Ustaw plakat przy wejściu do namiotu tak, by był widoczny dla osób przechodzących obok Twojego stanowiska. To element samoobsługowy, ilustracja lub „zajawka” tego, co dzieje się w środku.
- **Prezentacja multimedialna:** Zdecydowanie odradzamy ten typ aktywności. W jasnym namiocie obraz z rzutnika jest prawie niewidoczny, a dźwięk towarzyszący prezentacji prawie niesłyszalny w warunkach Pikniku (nagłaśnianie pokazów w namiocie jest niezgodne z regulaminem). Organizatorzy nie zapewnią również żadnego sprzętu elektronicznego ani ekranów.
- **Pogadanka, prezentacja:** Jeżeli zdecydujesz się na tę formę, staraj się angażować publiczność, prowadź rozmowę, nie monolog, zachęcaj do zadawania pytań. Jeśli masz możliwość, pokaż drobne doświadczenie, przynieś ciekawe narzędzie pracy lub artefakt z nią związany. Niech prezentacja będzie tak atrakcyjna, jak tylko to możliwe. Pamiętaj jednak, że słuchacze nie mają miejsca, by usiąść, a dobrze widzieć Cię i słyszeć będzie tylko pierwszy rząd słuchaczy. Weź także pod uwagę, że ten typ aktywności jest męczący dla prowadzącego, tym bardziej że nie możesz używać mikrofonu.
- **Warsztaty, czyli aktywności kilkunastominutowe lub dłuższe:** Jakkolwiek jest to forma atrakcyjna, weź pod uwagę, że czas konieczny do interakcji jest dość długi, co generuje kolejki. Ponadto ze względu na niską przepustowość, niewiele osób będzie mogło skorzystać z tej propozycji. Zaplanuj warsztaty tak, żeby ich przebieg i rezultaty pracy uczestników były atrakcyjne także dla obserwatorów. Jeśli zdecydujesz się na warsztaty, rozważ dodatkowe – krótsze – aktywności dla tych, którzy nie wezmą udziału w warsztatach.
- **Doświadczenia przeprowadzane przez zwiedzających:** Bardzo atrakcyjne i pożądane przez publiczność Pikniku. Zaplanuj stanowisko tak, by zapewnić komfort zarówno uczestnikom aktywności jak i prowadzącym, zapewnij

dostateczną ilość materiałów, dobrze rozplanuj przestrzennie układ stołów i krzeseł.

- **„Wziątki”:** Sprawdź, czy istnieje możliwość, żeby odwiedzający Twój namiot mogli zabrać do domu rezultat swojej pracy czy wyniki eksperymentów przeprowadzonych przy Twoim stanowisku. To nie musi być kosztowny gadżet, nawet wydruk z samodzielnie wykonanego pomiaru będzie miłą pamiątką i jednocześnie pozwoli lepiej zapamiętać wizytę na Twoim stanowisku. Pamiętaj jednak, że realizacja tej idei może być dużym wyzwaniem – na Piknik przychodzą tysiące osób, jeżeli chcesz coś rozdawać, przygotuj się na odpowiednią liczbę „wziątek” (ok. 2-3 tysiące).
- **Dodatkowe materiały drukowane:** Jeżeli zdecydujesz się na dodatkowe materiały drukowane np. w postaci instrukcji, jak zrobić doświadczenie lub uproszczone warsztaty w warunkach domowych, weź pod uwagę liczbę zwiedzających i zapotrzebowanie na materiały. Alternatywą dla papieru mogą być *QR kody* na plakacie w Twoim stanowisku (po zeskanowaniu QR kodu telefonem lub tabletem, zwiedzający jest przekierowany na stronę, na której umieszczasz pliki do pobrania czy dodatkowe instrukcje, propozycje doświadczeń, informacje o Twojej instytucji).

Etap realizacji – w dzień Pikniku

- **Praca zmianowa:** Praca w namiocie piknikowym jest męcząca i nikt nie jest w stanie rozmawiać z publicznością bez przerwy przez 9 godzin. W namiocie powinno więc być kilka osób, najlepiej podzielić się na zmiany (wg naszego doświadczenia maksymalnie po 5 godzin). Zadbaj też o czas na przerwę, coś do zjedzenia i picia. Pamiętaj, że namiot pozostawiony bez obsługi robi złe wrażenie, więc przerwy zaplanuj również w systemie zmianowym.
- **Interakcja:** Piknik nie jest miejscem wykładów, ale interakcji między ludźmi. Bądź otwarty, zejdź z katedry. Słuchaj osób odwiedzających Twój namiot. I Ty możesz się czegoś dowiedzieć! (np. jak postrzegana jest Twoja praca).
- **Ułatwiał kontakt:** Odwiedzający Piknik często oglądają stanowiska jak wystawy w sklepie (zwłaszcza dorośli), boją się zapytać, o co właściwie chodzi. Pomóż im. Sam nawiązuj kontakt z ludźmi.
- **Poznaj innych:** Koniecznie wybierz się na przechadzkę po Pikniku i sprawdź, co oraz jak prezentują inni. Podglądaj dobre pomysły, szukaj inspiracji i rozmawiaj z ludźmi, to jedyna okazja w swoim rodzaju!

Pamiętaj, że kluczowa jest Twoja rola – rola prowadzącego prezentację, pokaz, doświadczenie. Niezależnie od typu aktywności, jaką zaproponujesz, ogromną wartością

jest Twoja chęć interakcji z osobami odwiedzającymi Piknik, Twoja pasja naukowa, o której chcesz mówić i Twój entuzjazm w dzieleniu się wiedzą.

